

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw S. van Veldhoven - van der Meer
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 27 januari 2021

betreft Nadere vragen over VTH-uitvoeringsagenda

ons kenmerk 167165.05u

Geachte mevrouw Van Veldhoven - Van der Meer,

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief¹ van 23 november 2020 waarin u vragen over de VTH²-uitvoeringsagenda³ heeft beantwoord.

De fractieleden van het **CDA** hebben nog enkele nadere vragen naar aanleiding van uw brief. De fractieleden van **GroenLinks, PvdA, PVV, PvdD** en **50PLUS** hebben met teleurstelling kennisgenomen van uw brief en zijn huns inziens niet voldoende geïnformeerd. Zij hebben gezamenlijk een aantal vervolgvragen.

De leden van de **SP**-fractie hebben over uw beantwoording nog een aantal vragen en maken ook nog enige opmerkingen.

*Vragen en opmerkingen van de leden van de **CDA**-fractie*

De leden van de CDA-fractie vragen waarom niet alle basistaken zijn ondergebracht bij de omgevingsdiensten en wat het kritische tijdpad is om dat te regelen en te organiseren. Voorts vragen zij wie hier de regie op heeft en daarmee op de daarmee samenhangende bevoegdheden.

De leden van de CDA-fractie vragen naar de kennisinfrastructuur voor de VTH-uitvoering. Kunt u aangeven waar er hiaten zijn in de bestaande kennisinfrastructuur? Wie heeft de regie in de verbinding tussen de kennisinfrastructuur en de kennisgebruikers zoals de vergunningverleners?

De CDA-fractieleden vragen u hoe u de positie, kwaliteit en financiële houdbaarheid van de omgevingsdiensten ziet. Kunnen gemeenten de financiële inspanningen incidenteel en structureel dragen?

---

¹ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L.

² Vergunningverlening, toezicht en handhaving.

³ Zie ook toezegging T02877.

datum 27 januari 2021

ons kenmerk 167165.05u

blad 2

Ten slotte vragen deze leden wanneer het kabinetsbesluit over het resultaat van de commissie-Van Aartsen naar de Staten-Generaal gezonden wordt.

*Vragen en opmerkingen van de leden van de **GroenLinks**-, **PvdA**-, **PVV**-, **PvdD**-, en **50PLUS**-fractie gezamenlijk*

Basistaken en kwaliteitscriteria

U schrijft dat 85 procent van de gemeenten meer dan de basistaken bij de omgevingsdiensten heeft belegd en 15 procent alleen de basistaken. Tegelijkertijd schrijft u dat de helft van de gemeenten in gebreke blijft inzake het inbrengen van basistaken bij de omgevingsdiensten.⁴ Bedoelt u dat bij de helft van de gemeenten waar gebreken zijn geconstateerd, er daarvan bij 15 procent sprake is van louter basistaken? En bedoelt u dat bij de helft van de 85 procent gemeenten die meer taken bij de omgevingsdiensten heeft belegd, ook de helft van de gebreken vertoont? Waarop baseert u zich bij bovenstaande cijfers en hoe zijn die verzameld, zo vragen de fractieleden van GroenLinks, PvdA, PVV, PvdD en 50PLUS (hierna: leden van de gezamenlijke fracties).

De leden van de gezamenlijke fracties zouden graag een uitputtend antwoord met tabellen en cijfers willen ontvangen over de inzet van de omgevingsdiensten. Het gaat om een gespecificeerd beeld per basistaak met daarin informatie over welke gemeenten op welke wijze het een en ander hebben georganiseerd inzake basistaken en extra taken van de omgevingsdiensten. Kunt u in dit overzicht concreet aangeven om welke basistaken het gaat? Ook zouden deze leden graag een appreciatie van u ontvangen over deze cijfers en een analyse van de gevolgen als de basistaken niet voor de invoering van de Omgevingswet zijn geregeld. Wat gaat u doen om te zorgen dat er geen gebreken meer zijn qua organisatie van basistaken in het jaar 2021? Zou het voor de regering aanleiding zijn om de invoering van de Omgevingswet uit te stellen als gemeenten en omgevingsdiensten deze gebreken niet binnen een daarvoor gestelde termijn hebben opgelost?

Kunt u in het gevraagde uitputtend overzicht aangeven om welke gebreken het gaat naast het genoemde asbest? U schrijft dat binnen het project "Afhechten van bestaande afspraken onder de Uitvoeringsagenda-VTH" uitgezocht zal worden om welke taken of delen van taken het gaat en waarom deze niet zijn ingebracht.⁵ De leden van de gezamenlijke fracties vragen eveneens of u in dit overzicht kunt aangeven welke gemeenten en provincies nog niet voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.0. U schrijft dat veruit de meeste gemeenten dit hebben geborgd in hun kwaliteitscriteria.⁶ Wil dat zeggen dat geen provincie hierin achterblijft?

U schrijft dat het project "Afhechten van bestaande afspraken onder de Uitvoeringsagenda-VTH" wordt afgerond in het voorjaar van 2021.⁷ Wat betekent dit voor de informatie die nodig is voor het behandelen van het ontwerp van inwerkingtredings-koninklijk besluit betreffende de Omgevingswet door de Eerste Kamer? Waarom is niet gewacht met de voorhang van dit besluit tot de afspraken toereikend zijn gemaakt?

---

⁴ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 14.

⁵ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 14.

⁶ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 15.

⁷ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 14.

datum 27 januari 2021

ons kenmerk 167165.05u

blad 3

U schrijft dat de fractieleden van GroenLinks, PvdA en PvdD onterecht stellen dat de taken en verantwoordelijkheden van de omgevingsdiensten niet zullen toenemen. U bent van oordeel dat er geen sprake is van taakverzwaring, omdat de taken beleidsneutraal worden overgezet.⁸ Hoe ziet u de rol van de omgevingsdiensten bij de opgaven op het gebied van klimaat en verduurzaming? Leidt dit niet tot een taakverzwaring van de omgevingsdiensten? De leden van de gezamenlijke fracties hebben uit verschillende delen van het land informatie gekregen dat sprake is van taakverzwaring. Zo hebben gedeputeerde staten en de ambtelijke ondersteuning in Noord-Brabant 27 november 2020 in een themavergadering/commissievergadering inzake de omgevingsverordening meermaals aangegeven dat er sprake is van een taakverzwaring voor alle drie de Brabantse omgevingsdiensten. Waarop baseert u dat hier geen sprake van is? Hoe beoordeelt u deze vaststelling in Brabant?

Voor specificering van de Brabantse casus verwijzen de leden van de gezamenlijke fracties ook naar het document "*Opdracht aan de drie brabantse omgevingsdiensten. Uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving 2020*"⁹. Zij roepen u op om in kaart te brengen wat de feitelijke taakbelasting ten gevolge van de invoering van de Omgevingswet zal zijn voor de verschillende omgevingsdiensten.

Arbeidsmarkt

U geeft aan dat de reden voor het feit dat gemeenten nog niet voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.0, personeelsgebrek is.¹⁰ Dit baart de leden van de gezamenlijke fracties zorgen, omdat u niet aangeeft hoe u dit probleem denkt te kunnen oplossen. Bent u bereid om hier extra geld voor uit te trekken of, als er niet voldoende personeel gevonden kan worden, de invoering van de Omgevingswet uit te stellen tot dit probleem is opgelost?

Kostenverdeling

De leden van de fracties van GroenLinks, PvdA en PvdD vroegen u eerder aan te geven wat de huidige kostenverdeling bij de omgevingsdiensten is bij de verschillende taken van deze diensten. Het gaat om de verdeling van de beschikbare tijd, menskracht en middelen, tussen vergunningverlening en toezicht en handhaving. Kunt u daarbij inzicht geven in de ontwikkeling van de budgettaire inzet op alle drie de taken in de afgelopen vijf jaren? U heeft geantwoord dat u dit niet kan geven vanwege de verschillen per omgevingsdienst en dat deze generieke gegevens niet beschikbaar zijn.¹¹ De leden vragen echter niet om generieke gegevens, maar om omgevingsdienstspecifieke gegevens. U geeft hierbij het volgende aan: "Dit zou per omgevingsdienst moeten worden bekeken en vraagt uitgebreid onderzoek en tijd"¹². De leden van de gezamenlijke fracties willen er bij u op aandringen om het onderzoek wel uit te voeren in het licht van het belang van goed functionerende omgevingsdiensten voor de *invoering van de Omgevingswet*.

---

⁸ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 14.

⁹ <https://docplayer.nl/177104325-Opdracht-aan-de-drie-brabantse-omgevingsdiensten-uitvoering-van-vergunningverlening-toezicht-en-handhaving-2020.html>.

¹⁰ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 13.

¹¹ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 15.

¹² Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 15.

datum 27 januari 2021

ons kenmerk 167165.05u

blad 4

Inspecties omgevingsdiensten

U geeft aan dat er geen gegevens bekend zijn over het aantal uitgevoerde inspecties en het bijbehorende budget van de omgevingsdiensten in relatie tot het aantal bedrijven in het werkgebied van de omgevingsdienst.¹³ Waarom wordt er op deze wijze niet gemonitord? Hoe brengt u objectief in beeld of omgevingsdiensten voldoende middelen hebben en of zij met gegeven middelen hun taken kunnen uitvoeren?

Slot

Het valt de leden van de gezamenlijke fracties op dat u zeer beperkt bent in uw antwoorden qua onderbouwing in aantallen en financiën. Daarnaast heeft het lang geduurd voordat de antwoorden gegeven zijn. Wat is de reden geweest voor de vertraging en waarom is er niet meer informatie beschikbaar? Is de door hen gevraagde informatie niet essentieel om te beoordelen of de omgevingsdiensten in staat zijn de taken op zich te nemen die zij krijgen na het invoeren van de Omgevingswet? Voornoemde leden willen u vriendelijk doch dringend verzoeken om de gevraagde informatie aangaande inspecties, kostenverdeling, arbeidsmarkt, basistaken en kwaliteitscriteria alsnog in kaart te brengen per omgevingsdienst, bijvoorbeeld in de vorm van een enquête onder alle 29 omgevingsdiensten. Bent u hiertoe bereid? Zo ja, op welke termijn komen de resultaten beschikbaar? Zo nee, waarom niet? Daarbij vinden de leden van de gezamenlijke fracties het van belang dat er een heldere onderbouwing moet komen van de zwaarte van het takenpakket van de omgevingsdiensten en of zij hier voldoende voor geëquipeerd zijn.

*Vragen en opmerkingen van de leden van de **SP**-fractie*

Als eerste willen de SP-fractieleden opmerken dat zij teleurgesteld zijn in de ontvangen beantwoording. Vragen werden onvolledig en zijdelings beantwoord en soms helemaal niet. Deze leden hechten eraan op te merken dat zij van de regering verwachten dat inlichtingen, waarom door middel van vragen door de leden wordt verzocht, ook op een afdoende wijze conform de geldende inlichtingenplicht verstrekt worden. Om die reden zullen de SP-fractieleden een aantal van de eerder gestelde vragen herhalen in de verwachting dat de daarin gevraagde inlichtingen nu wel afdoende zullen worden gegeven. Tevens verzoeken zij wederom om bij beantwoording van vragen, deze ook zelfstandig leesbaar te beantwoorden en niet te verwijzen naar, soortgelijke, vragen van leden van andere fracties.

Ten aanzien van de financiën wordt gesteld dat het aan de bevoegde gezagen is om de omgevingsdiensten, zijnde gemeenschappelijke regelingen, van voldoende financiële middelen te voorzien. Deelt u de mening van de SP-fractieleden dat u als stelselverantwoordelijke wel degelijk een taak heeft om toe te zien dat de door provincies en gemeenten aan de omgevingsdiensten ter beschikking gestelde middelen, toereikend dienen te zijn om een kwalitatief verantwoorde uitvoering van taken mogelijk te maken? Zo ja, op welke wijze geeft u invulling aan deze stelselverantwoordelijkheid?

Hoe ziet u in dat licht de herhaaldelijk door met name gemeenten opgelegde generieke kortingen die zonder relatie met de inhoud van de taken, de kwaliteit van de taakuitvoering bij omgevingsdiensten

---

¹³ Kamerstukken I 2020/21, 35 054/34 864, L, p. 16.

datum 27 januari 2021

ons kenmerk 167165.05u

blad 5

onder druk zetten? Welke omgevingsdiensten hebben in 2020 te maken gekregen met generieke kortingen als gevolg van de financiële situatie bij gemeenten en voor welke omgevingsdiensten staan voor dit jaar kortingen gepland? Het door u gegeven antwoord, waarbij u verwijst naar antwoorden op vragen van de CDA-fractieleden, is geen antwoord op de vraag van de leden van de SP-fractie over de omgevingsdiensten, maar is slechts een opsomming van algemeen beleid richting gemeenten.

De leden van de SP-fractie zien niet hoe vragen over de kwaliteit van taakuitvoering door omgevingsdiensten als gevolg van generieke kortingen door gemeenten, beantwoord kunnen worden door te verwijzen naar door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor Veilig Thuis, Vrouwenopvang, Dak- en Thuislozen en extra middelen voor jeugdzorg. De SP-fractieleden dringen nogmaals aan op een adequate beantwoording van de door hen gestelde vragen.

Waarop baseert u uw opvatting dat de financiële gevolgen voor omgevingsdiensten als gevolg van het privatiseren van de bouwtaken gering zullen zijn? Is het u bekend dat veel gemeenten hun bouwtaken bij omgevingsdiensten hebben ondergebracht? Is het u bekend dat bij de start van de omgevingsdiensten door de Rijksoverheid is uitgedragen dat het de bedoeling was om zoveel als mogelijk te komen tot uitvoeringsdiensten die een zo breed mogelijk takenpakket zouden uitvoeren, en dat veel gemeenten hier gevolg aan hebben gegeven door ook de bouwtaken bij omgevingsdiensten onder te brengen? De Rijksoverheid heeft daarna in weerwil van de eerdere oproep besloten om de bouwtaken te willen privatiseren. De SP-fractieleden herhalen daarom de eerder gestelde vraag welke inhoudelijke en financiële gevolgen de privatisering van de bouwtaken voor de omgevingsdiensten hebben, en zien een gedetailleerd antwoord graag tegemoet.

De leden van de SP-fractie vragen nogmaals om een antwoord op de situatie rond interbestuurlijk toezicht die zich binnen een omgevingsdienst kan voordoen als, bijvoorbeeld, de provincie als deelnemer in de omgevingsdienst van mening is dat een gemeente onvoldoende middelen ter beschikking stelt om de omgevingsdienst in staat te stellen een taak voor die gemeente naar behoren uit te voeren.

Op welke wijze ziet u dan een rol voor de provincies in het interbestuurlijk toezicht, nu de omgevingsdiensten een gemeenschappelijke regeling zijn waar de provincies met gemeenten deelnemer zijn? Is het dan aan de provincie als toezichthouder op de gemeente om in te grijpen of is het aan de Rijksoverheid als toezichthouder op de gemeenschappelijke regeling om in te grijpen? Voornoemde leden willen benadrukken dat dit geen theoretische discussie is, maar een discussie waar omgevingsdiensten in de praktijk mee te maken hebben.

De SP-fractieleden zijn zeer teleurgesteld dat hun vragen over de samenstelling van de commissie-Van Aartsen in het geheel niet en voor het overige deel niet afdoende beantwoord zijn. Zij wijzen u er daarom nogmaals op dat zij verwachten de door hen gevraagde inlichtingen ook te ontvangen. Zij hechten eraan dat zij vanwege de mogelijke grote gevolgen van de adviezen van de commissie-Van Aartsen voor het stelsel van VTH niet anders kunnen dan ingaan op individuele leden, omdat de onafhankelijkheid boven iedere twijfel verheven dient te zijn. Kunt u daarom uitleggen op welke wijze de samenstelling van de commissie-Van Aartsen tot stand is gekomen? Door wie zijn de leden voorgedragen en wie heeft uiteindelijk de selectie gedaan?

datum 27 januari 2021

ons kenmerk 167165.05u

blad 6

Waarom is het bedrijfsleven bijvoorbeeld wel prominent vertegenwoordigd als direct belanghebbende bij vergunningverlening en toezicht en handhaving, en waarom is er geen lid namens de bevoegde gezagen in de commissie opgenomen? Bent u bereid de commissie alsnog uit te breiden met een lid namens de bevoegde gezagen?

Hoe kunt u menen dat sommige leden op persoonlijke titel aan de commissie deel kunnen nemen terwijl zij, inhoudelijk en publiek, onlosmakelijk verbonden zijn met hun functie? Een beeld dat nog wordt versterkt doordat u ook in uw brief van 25 juni 2020¹⁴ de leden Van Loon en Ekelmans aankondigt met hun respectievelijke functies als president-directeur van Shell Nederland en politiechef van de eenheid Zeeland en West-Brabant. De enkele aankondiging dat deze leden op persoonlijke titel deelnemen, doet niet af aan het feit dat zij onlosmakelijk met hun functie worden geïdentificeerd.

Kunt u uitleggen waarom er gekozen is om een lid in de onafhankelijke commissie te benoemen dat, inhoudelijk en publiek, al meer dan 30 jaar onlosmakelijk verbonden is met Shell? Heeft u daarbij meegewogen dat Shell in de afgelopen jaren meermaals betrokken is geweest, en nog is, in strafrechtelijke procedures, civielrechtelijke procedures en onderzoeken van de Onderzoekraad voor Veiligheid? Zijn er op dit moment nog lopende strafzaken of andere onderzoeken of procedures waar Shell bij betrokken is en, zo ja, welke zijn dat? Zijn de onderhandelingen van de Rijksoverheid met Shell over de afwikkeling van de gaswinning in Groningen inmiddels afgerond of worden daar nog onderhandelingen over gevoerd?

Acht u, middels een boegbeeld van het bedrijf, Shell het juiste bedrijf om mee geïdentificeerd te worden om het huidige VTH-stelsel te beoordelen en mee te praten over de toekomst van dit stelsel, gelet op het eigen gedrag van het bedrijf waarmee het lid van de commissie-Van Aartsen is verbonden? De leden van de SP-fractie zijn van mening dat de samenstelling van de commissie op voorhand vragen oproept over de onafhankelijke adviezen en betreuren dat dit niet door u is voorkomen.

De SP-fractieleden zien uit naar een afdoende en uitvoerige beantwoording van hun vragen.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 19 februari 2021.

Hoogachtend,

H.J. Meijer

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving

---

¹⁴ Kamerstukken II 2019/20, 33 118, nr. 149.